

UFN

UTBILDNINGSVETENSKAPLIGA FAKULTETEN

Verksamhetsberättelse 2006

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Foto: Göran Olofsson

Innehåll

DEKANENS FÖRORD	2
INLEDNING	4
GRUNDUTBILDNING	4
FORSKARUTBILDNING	6
FORSKNING	8
SAMVERKAN MED OMGIVANDE SAMHÄLLE	10
DEN STATLIGA REKTORSUTBILDNINGEN	12
INTERNATIONALISERING	13
KVALITETSARBETE	15
JÄMSTÄLLDHET, JÄMLIKHET OCH MÅNGFALD	16
PERSONAL	17
SYSTEMATISKT ARBETSMILJÖARBETE	18
MILJÖ OCH HÅLLBAR UTVECKLING	19
FLYT TEN FRÅN MÖLNDAL TILL GÖTEBORG	20
EKONOMI	22
ARKIVFRÅGOR	23

Studentkåren för lärarutbildningarna vid Göteborgs universitet (SLUG)

Publicerade rapporter finns på adress <http://www.ufn.gu.se/Forskning/publikationer/>

Utbildningsvetenskapliga fakultetens hemsida
<http://www.ufn.gu.se/>

Använda förkortningar:

AV	Institutionen för arbetsvetenskap
CUL	Centrum för utbildningsvetenskap och lärarforskning
GU	Göteborgs universitet
IPD	Institutionen för pedagogik och didaktik
MHM	Institutionen för mat, hälsa och miljö
UFL	Utbildnings- och forskningsnämnden för lärarutbildning
UFN	Utbildningsvetenskapliga fakultetsnämnden

DEKANENS FÖRORD

År 2006 var den utbildningsvetenskapliga fakultetens mest händelserika och mass-medialt uppmärksammade år någonsin. Jag avser naturligtvis Pedagogens flytt från enslig placering i Mölndal in till hjärtat av Göteborg.

Med stor glädje minns jag hur en grupp anställda inom fakulteten tillsammans med flyttfirmor och kollegor på fastighetsavdelningen vid Göteborgs universitet lojalt och med entusiasm arbetade större delen av den ljuvligt varma sommaren 2006, för att förverkliga flytten. Samarbetet med Higab förtjänas att särskilt omnämnas i detta förord, ett samarbete som in i det sista präglats av kollegialitet, professionalism och samförståndsanda.

Omvärldens reaktioner på flytten in till staden var en annan glädjekälla under 2006. Detta visade sig inte minst under Öppet hus den 2 september, då 14 000 nyfikna människor sökte sig till Pedagogen för att beskåda de vackra lokaliteterna. Antalet negativa kommentarer kunde faktiskt räknas på ena handens fingrar. Imponerande. Dagen innan, dvs den 1 september, invigdes Pedagogen under festliga former av universitetets rektor Pam Fredman och av dåvarande kultur- och utbildningsministern Leif Pagrotsky. Den senare uttryckte sin glädje över att för en kort stund få återvända till sina barndoms-kvarter.

Under hösten 2006 har universitetet, genom Pedagogens flytt, integrerats i staden. Den lärande staden med sitt ständiga kretslopp av människor, kunskaper och byggnader har alltmer förverkligats. Staden har blivit en del av universitetsområdet, och universitetet har integrerats med staden.

Den 26 oktober firade fakulteten att Göteborgspedagogiken fyllde 50 år. Pedagogik som examensämne infördes vid dåvarande Göteborgs högskola 1911 och blev egen institution 1956. Det har varit 50 framgångsrika år sedan tillblivelsen av den pedagogiska institutionen. Pedagogiken, och den pedagogiska institutionen, har varit en av de allra mest bärkraftiga vid Göteborgs universitet. Därtill intar Göteborgspedagogiken sedan decennier en ledande ställning i landet, och är sedan länge internationellt erkänd. Vittnesbörd om detta bär det stora anslag, 50 mkr totalt under en tioårsperiod, i form av Linnéstöd för excellent forskning, som tilldelades institutionen för pedagogik och didaktik av Vetenskapsrådet. Detta var den enda miljö vid Göteborgs universitet som tilldelades denna prestigefyllda utmärkelse.

Den person som enskilt haft den mest inflytelserika betydelsen för Göteborgspedagogikens framgångar är Kjell Härnqvist. Kjell Härnqvist avslutade den 29 november sitt långa, innehållsrika och exceptionellt framgångsrika yrkesliv. Jag glädjs över vetskapen om att Kjell Härnqvist gladdes åt att få ge sitt namn åt den stora hörsalen på Pedagogen. Kjell Härnqvist deltog i invigningen av salen den 15 september; hans sista offentliga framträdande.

Institutionen för hushållsvetenskap bytte i samband med flytten till Göteborg namn till institutionen för mat hälsa och miljö, eller MHM i vardagligt tal. Detta är en viktig milstolpe i institutionens strävan till förnyelse och modernisering. MHM är en illustration av vad kultur- och tidsbundenhet kan betyda och hur en universitetsinstitution måste leva i ett dynamiskt förhållande till samhällets fortgående förändring. Ett av institutionens program, kost- och friskvårdsprogrammet, var ett av de

mest eftersökta vid Göteborgs universitet inför höstterminen 2006. Under 2006 inledde institutionen ett nära samarbete med ett indiskt universitet vilket är under uppbyggnad i Udajpur i Rahajstan.

Institutionen för arbetsvetenskap utvärderades av Högskoleverket under året som gick. Det var en kvalificerad rapport som utvärderarna författat. En av institutionens kurser fick ett gult kort, vilket inte var helt överraskande för institutionsledningen. I övrigt lovordades institutionen för sin verksamhet. Då kursen i konflikthantering i hög grad vänder sig till yrkesverksamma människor i olika positioner i arbetslivet, hade ett mer traditionellt akademiskt inslag tonats ner. Högre utbildning skall vila på

vetenskaplig grund och anmärkningen var snart åtgärdad.

Arbetsmiljöbarometern redovisade resultaten från 2005 års studie. Det är glädjande att den utbildningsvetenskapliga fakulteten, generellt sett, visade positiva värden även denna gång, precis som för 2002 års arbetsmiljöbarometer. Detta betyder inte att allt står väl till eller att vi kan slå oss för bröstet och luta oss tillbaka. Arbetsmiljöfrågorna, i sin vidaste mening, måste ständigt och jämnt bemötas, korrigeras och åtgärdas.

Per-Olof Thång

Dekanus t o m 31 december 2006

INLEDNING

Inom den utbildningsvetenskapliga fakulteten finns institutionen för pedagogik och didaktik IPD, institutionen för mat, hälsa och miljö, MHM (f d institutionen för hus-hållsvetenskap) samt institutionen för arbetsvetenskap, AV. Till fakulteten hör också rektorsutbildningen, RUT, som finansieras av Myndigheten för skolutveckling.

Göran Emanuelsson tidigare universitetslektor vid Göteborgs universitet utsågs

under året till hedersdoktor vid fakulteten för sina insatser för matematikundervisningen och lärarutbildningen i matematik i vårt land.

Flytten av Pedagogien från Mölndal till Göteborg präglade fakulteten i stor utsträckning under 2006 och har därför fått ett eget kapitel.

GRUNDUTBILDNING

De i utbildningsvetenskapliga fakulteten ingående institutionerna har var och en på sitt sätt en lång erfarenhet av att anordna utbildning på högskolenivå. Genom nära kontakter med uppdragsgivande myndigheter liksom med avnämarna, har de idag erbjudna utbildningarna en fast förankring i dagens föränderliga samhälle.

Inom fakulteten genomförs följande grundutbildningar:

- Kost- och friskvårdsprogrammet
- Restaurangmanagerprogrammet
- Kostekonomprogrammet med inriktning mot ledarskap
- Idrottsvetenskapligt program
- Specialpedagogisk program
- Magisterprogram i pedagogik med olika inriktningar
- Delar av lärarprogrammet
- Delar av dietistprogrammet vid Sahlgrenska akademien
- Fristående kurser

Tre fjärdedelar utgörs av programstuderande och en fjärdedel av fristående kurser, vilket är ungefär detsamma som föregående år. Cirka 70 procent av nämndens grundutbildning utgörs av lärarutbildning.

Institutionen för mat, hälsa och miljö (MHM)

Institutionen har under året haft ett utbildningsuppdrag från fakulteten om 270 utbildningsplatser, inom lärarutbildningsprogrammet 30 platser och 10 platser till fristående kurser. Slutligen har utbildningsplatser tilldelats inom den särskilda lärarutbildningen (SÄL) gällande textilslöjd, trä- och metallslöjd samt hem- och konsumentkunskap.

Bärande tankar i inriktningen slöjd är att slöjdande bidrar till människors allsidiga utveckling genom att stimulera deras skapande, manuella och kommunikativa förmåga. Det är manuellt och intellektuellt arbete i förening och medverkar till att utveckla kreativitet, nyfikenhet, ansvarstagande, självständighet samt förmåga att lösa problem.

Institutionen har vidtagit aktiva åtgärder för att stimulera ungdomar att välja program inom mat, hälsa och miljö samt inriktningarna hem- och konsumentkunskap samt slöjd inom lärarutbildningen. På olika sätt har gymnasieelever med flera informerats om institutionens utbildningar. För att främja

och bredda rekryteringen har dessutom gymnasieskolor med speciella program såsom hotell- och restaurangprogram besökts.

Institutionen för arbetsvetenskap (AV)

Grundutbildningen omfattade under året 18 kurser. Vid sidan av Internationella arbetslivsstudier och Konfliktlösning, vilka går på heltid och omfattar A till D-nivå, har ett antal kurser på halv- respektive kvartsfart bedrivits. En av dessa – Social ekonomi – genomförs som en nätbaserad kurs. Åtta av kurserna har bedrivits inom ramen för KY-utbildningen (Kvalificerad yrkesutbildning): Projektkoordinator- resp Internationell projektkoordinatorutbildning. Samtliga disputerade forskare undervisar på institutionens olika kurser: Internationella arbetslivsstudier och Konflikthantering samt inom de ovan nämnda KY-utbildningarna.

Institutionen för pedagogik och didaktik

Grundutbildningen har sedan några år varit organiserad i sex innehållsliga studierektorsområden med följande huvudämnen som bas: Pedagogik och allmändidaktik, Ämnesdidaktik, Specialpedagogik, Pedagogiskt arbete, Idrottsvetenskap samt Lärande, kommunikation och IT. Dessutom finns ett antal projektområden för mer avgränsade utbildningsuppdrag, lärarprojekt o dyl. Under våren tog rektor beslut om ett nytt huvudämne mot kandidat- och magisterexamen, Barn- och ungdomsvetenskap, vilket därmed också bildar basen i ett nytt studierektorsområde vid institutionen. Strategiska medel har av institutionsstyrelsen avsatts för att utveckla det nya huvudämnet där framför allt ungdomsforskning har prioriterats. Beträffande huvudämnet Lärande, kommunikation och IT, har söktrycket minskat och relativt få studenter har funnits i dessa kurser.

Huvudämnet har därför under året samordnats med Pedagogik och allmändidaktik. Institutionen har i övrigt haft ett stabilt söktryck och flertalet av institutionens fristående kurser har attraherat många studenter.

Högskoleverkets granskningsrapport för Specialpedagogiska programmet kom under våren och granskningsgruppen för Idrottsvetenskap besökte institutionen under hösten. I den självvärdering som föregått den senare har bl a de ännu ej lösta frågorna om lokaler för verksamhetens praktiska undervisningsmoment (idrotts-hallar) samt medelstilldelning för utbildningsområdet Idrott lyfts fram.

Verksamhetsåret har i övrigt i hög grad präglats av utveckling av ett nytt kursutbud inför verksamhetsåret 2007-2008. Ett stort antal lärare har varit involverade i arbetet med att utveckla program och kurser för grund- respektive avancerad nivå och med att anpassa dessa i enlighet med bologna-deklarationen. Ett närmare samarbete med institutionens forskarutbildning har också inletts. Ett masterprogram, European Master in Early Childhood Education and Care, har utvecklats i samarbete med universitet i fem andra europeiska länder. Det kommer att drivas som ett pilotprojekt på distans med start hösten 2007 med fem studenter från varje land. Ett annat internationellt pilotprojekt, RUN, Remote University Network, har rangordnats på första plats vid Wallenbergstiftelsens tilldelning av medel. Projektet innebär en gemensam idrottsvetenskaplig kurs i biomekanik och prestationsförmåga tillsammans med Stanford University. Studenterna arbetar tillsammans i svensk-amerikanska grupper med interaktiv pedagogik och design.

FORSKARUTBILDNING

Inom fakulteten bedrivs forskarutbildning inom arbetsvetenskap, hushållsvetenskap, pedagogik, pedagogiskt arbete och ämnesdidaktik. Fakulteten har ett antal år haft en hög effektivitet genom att utbildningstiden för senare antagna har kortats, vilket framgår av disputationsfrekvensen, som överstiger uppsatta mål. Generellt görs bedömningen med utgångspunkt i arbetsmarknadsläget (bl a tillgången på forskningsanslag) att det för närvarande inte bör ske en ökning av antalet examinerade i forskarutbildningarna totalt vid fakulteten.

Kurser i forskarutbildningen är av två slag, dels obligatoriska som behandlar grundläggande teori och metod, dels valfria. Väsentligt för utbudet av valfria kurser är att de speglar den pågående vetenskapliga verksamheten inom fakulteten. Samtliga forskare/handledare erbjuds därför varje termin att utveckla kurser i olika former.

Arbetsvetenskap, hushållsvetenskap, ämnesdidaktik och pedagogiskt arbete är utpräglat tvär- eller mångvetenskapliga ämnen, vilket delvis också gäller pedagogik. I forskarutbildningen deltar inte sällan doktorander från andra ämnen och fakultetens egna doktorander uppmuntras att söka sig till kurser inom andra fakulteters institutioner då detta är relevant. Ett relativt stort antal doktorander har dessutom bihandledare från andra ämnen inom olika fakulteter och vid olika lärosäten. Några särskilda åtgärder inom fakulteten har inte upplevts som behövliga i forskarutbildningen mot bakgrund av denna tradition med stor öppenhet utåt och den tvär-/mångvetenskap som finns i de olika ämnena.

Under året har en omorganisation av forskarutbildningen beslutats och genomförts. Omorganisationen innebär att fakultetens tidigare gemensamma forskarutbild-

ning nu både organisatoriskt och ekonomiskt är fördelad på de tre institutionerna.

Institutionen för arbetsvetenskap

Från och med 2006 fick institutionen tillgång till fakultetsmedel. Institutionen utlyste med hjälp av detta ekonomiska tillskott i februari platser i forskarutbildningen, vilket resulterade i antagningen av fyra doktorander, tre från juli-augusti 2006 och en från 1 januari 2007. Två finansieras av fakultetsmedel från starten, en från januari 2008. En av de antagna finansieras av sin arbetsgivare.

Sammantaget har elva personer, sex kvinnor och fem män, varit antagna till forskarutbildningen under 2006. Två av dessa, en man och en kvinna, disputerade under året. Av de återstående nio studerade sex på heltid.

Institutionen har under året anordnat två obligatoriska kurser i forskarutbildningen med deltagande också från doktorander vid Karlstads universitet, Linköpings universitet samt Chalmers tekniska högskola. Ytterligare två obligatoriska kurser har erbjudits vid Karlstads universitet inom det regionala samarbetet om forskarutbildning i arbetsvetenskap (AiV).

Några av institutionens doktorander deltog i det årliga mötet med den internationella doktorandskolan (International Working Lives Network), som under fyra dagar i oktober 2006 ägde rum i Paris med deltagare från Paris, Bristol, London, Stirling och Göteborg. Vid mötet ventilerades doktorandernas avhandlingsarbeten.

Institutionen för mat, hälsa och miljö

Forskarutbildningen vid institutionen har under 2006 konsoliderats på institutionsnivå och nya rutiner har etablerats. Under verksamhetsåret 2006 har inrättandet av ett

forskarutbildningskollegium skett i vilket alla disputerade lärare, handledare i forskarutbildningen och doktorander är medlemmar och leds av institutionens professor. Studieplanen för forskarutbildningen har reviderats.

Institutionen har haft fem doktorander under 2006, två finansierade med fakultetsmedel, en av Vetenskapsrådet, en av Göteborgs Miljövetenskapliga Centrums (GMV) forskarskola "Klimat och Mobilitet" och slutligen en på 50 procent av dekanmedel.

Kontakter har utvecklats med nationella och nordiska institutioner för planering av gemensamma doktorandkurser, delvis på distans. En NORDPLUS-konferens har planerats och genomförs i mars 2007. Denna gäller huvudsakligen grundutbildning men kan också få konsekvenser för eventuellt gemensamma magister- och masterskurser och som i sin tur även kommer att få betydelse för gemensamma forskarutbildningskurser.

Forskarutbildningen vid institutionen för pedagogik och didaktik

Institutionens forskarutbildningsämnen är pedagogik; ämnesdidaktik (med olika inriktningar mot ...) samt pedagogiskt arbete.

Under året har 10 doktorander disputerat (alla har dock inte hunnit få ut sin examen). För att bättre informera om och sprida avhandlingarna ges stöd till doktoranderna vid utformningen av pressreleaser. Disputationer vid fakulteten är vanligtvis välbesökta och avhandlingarna uppmärksammas i allmänhet på något sätt, lokalt och/eller nationellt, i massmedia då de ämnen som behandlas ofta har ett betydande intresse för pedagogiskt yrkesverksamma och/eller en bredare allmänhet. Institutionens forskarutbildning är starkt könsmässigt snedfördelat med c:a tre

fjärdedelar kvinnor och en fjärdedel män. Inga systematiska åtgärder har vidtagits för att rekrytera fler män då könssammansättningen av fakultetens studerande och lärare är komplex ur jämställdhetsperspektiv. Könsfördelningen vid antagning till forskarutbildning bevakas rutinmässigt med avseende på jämställdhetsaspekten främst mot kriteriet att fördelningen bland antagna någorlunda speglar fördelningen bland sökande.

Under 2006 antogs endast doktorander kopplade till CUL, åtta i pedagogiskt arbete och tre i ämnesdidaktik

Institutionen har en modell för handledarutbildning inom forskarutbildningen. Den bygger idealt på deltagande i Göteborgs universitets gemensamma handledarutbildning i ett första steg följt av interna seminarier där deltagarna själva utformar innehållet efter aktuella behov. Doktoranderna inom institutionen har normalt en eller två biträdande handledare utöver huvudhandledaren. Detta system bidrar till att även relativt nydisputerade kan "skolas in" i handledarfunktionen på ett bra sätt. Om möjligt skall deltagarna i handledarseminariet parallellt ha möjlighet att fungera som biträdande handledare. Det för närvarande stora antalet examinerade i forskarutbildningen och den jämförelsevis låga antagningsfrekvensen innebär dock att det inte är möjligt att ge alla disputerade uppdrag som handledare/biträdande handledare.

Genom att forskningen inom institutionen har ett livligt internationellt utbyte kommer detta också doktoranderna till del. Ett tjugofemtal doktorander har under året deltagit med presentationer på internationella konferenser med stöd från forskarutbildningen.

FORSKNING

Inom fakulteten bedrivs vid dess tre institutioner en omfattande forskningsverksamhet. Totalt har bidrag för forskning erhållits om 55,8 mkr. Uppdragsverksamheten omfattade under 2006 totalt 47,6 mkr varav knappt hälften gick till uppdragsforskning. Under 2006 genomfördes gemensamt fortsatta analyser av fakultetens forskning relativt forskningskompetenser, generationsväxlingar samt förändringar i omvärlden.

Institutionen för pedagogik och didaktik (IPD)

Forskningen vid institutionen är omfattande i termer av externfinansierad forskning, där anslagen erhålles i konkurrens med andra institutioner och lärosäten. I ekonomiska termer rör det sig om 27 mkr i forskningsbidrag och 26 mkr i uppdrag av olika slag. Forskningsbidrag erhålles mestadels från svenska forskningsråd och stiftelser samt från överinternationella finansierare som Europakommissionen. Uppdrag av forskningskaraktär kommer framför allt från Skolverket och Myndigheten för Skolutveckling. Däremot är de interna resurserna för forskning mycket små.

Strategiskt har institutionen arbetat med att utveckla starka forskningsmiljöer, att synliggöra forskningen och att försöka utveckla en inre dynamik mellan forskning, utbildning och tredje uppgiften. Institutionen har presenterat sin forskning och sina forskare i antologin "Mot Bättre Vetande" och arbetar nu med att lägga ut forskningen på webben. Likaså har nu arbetet med att redovisa publikationer börjat bära frukt. Institutionens publikationer registreras nu i en gemensam databas för universitetet och står att finna på institutionens hemsida. I figuren nedan återges de senaste tre årens utveckling vad gäller institutionens publikationer som

finns i databasen. Under 2006 kan noteras en kraftig ökning i antalet vetenskapliga artiklar och böcker, medan antalet forskningsrapporter minskar. Detta är i linje med en ökad betoning på publicering i internationella vetenskapliga sammanhang.

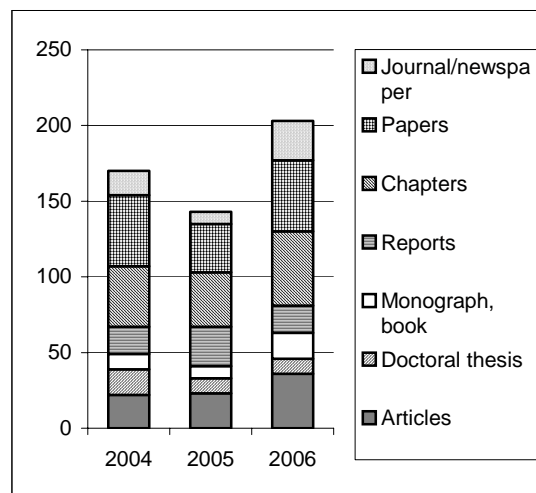

Diagram över antal publikationer per år publicerade av IPD.

År 2006 var framgångsrikt på många olika sätt. Detta kan avläsas i termer av erhållna forskningsbidrag och i publikationer samt i utvecklingen av institutionens forskning och forskningskompetens. Särskilt glädjande under året har varit att en grupp forskare vid IPD har erhållit ett s k Linnécentrum: "LinCS", som står för "Lärande, interaktion och medierad kommunikation i det moderna samhället". Detta omfattande bidrag har räknats in i summan ovan. Inom institutionens forskning bedrivs åtskilligt internationellt samarbete med olika universitet. Deltagande sker också i omfattande studier rörande internationella jämförelser av utbildning.

För framtiden arbetar institutionen med att utveckla dynamiken mellan utbildning, forskning och samverkan med det omgivande samhället. Detta får goda konsekvenser för verksamheten som helhet,

exempelvis i termer av forskningsanknytning och för deltagandet i det offentliga samtalet om fostran, utbildning och det livslånga lärandet. Institutionen menar också att genomförda och kommande verksamhet inom institutionen kommer att bidra till att göra Göteborgs universitet till det ledande lärosätet i Sverige vad gäller utbildningsvetenskaplig forskning.

Institutionen för arbetsvetenskap (AV)

Vid institutionen arbetar personer med sin huvudsakliga ämnesbakgrund i historia, företagsekonomi, kulturgeografi, pedagogik, socialt arbete, sociologi, internationella relationer, psykologi och internationella arbetslivsstudier. Den mång- och tvärvetenskapliga prägeln går igen i alla typer av verksamheter vid institutionen. Den ämnesmässiga bredden förstärks av ett vetenskapligt råd där också universitetsämnen från andra fakulteter finns representerade. I rådet finns även representanter för teknikämnen genom företrädare för Chalmers tekniska högskola och Arbetslivsinstitutet Väst. Kännetecknande för institutionen är den starka betoningen av internationella perspektiv samt flera internationella samarbeten. Flera forskningsprojekt är internationellt jämförande, framförallt inom arbetsmarknadsområdet. Institutionen samarbetar också med universitet och andra organisationer i andra länder inom olika EU-projekt.

I slutet av året inleddes förhandlingar med Arbetslivsinstitutet om möjligheten att ta över några av de forskare som skulle komma att friställas på grund av Arbetslivsinstitutets, ALI:s, nedläggning. Övergången av forskare från ALI till institutionen kommer att ytterligare bredda institutionens forskningsfält.

I stort sett all forskning vid institutionen är organiserad mångvetenskapligt med avseende på att flera forskare från flera ursprungsdiscipliner ryms inom samma projekt. Forskningen vid institutionen kan grovt delas in i rådsfinansierad forskning,

EU- finansierad forskning samt forskning som bedrivs av doktorander inom forskarutbildningen.

Institutionens forskningsprojekt rör i hög grad svensk och europeisk arbetsmarknad samt arbetsorganisation. Här finns även forskningsprojekt som behandlar konflikt- hantering i arbetslivet samt frågor som rör den äldre arbetskraften. Ett större projekt behandlar doktorandernas anställningsförhållanden och arbetssituation.

Utvecklingen av forskningsplattformen PRISA har fortsatt under året. Två av de nyantagna doktoranderna har sina avhandlingsprojekt inom PRISA:s område, som rör förhållandet mellan arbete och privatliv.

Institutionen för mat, hälsa och miljö (MHM)

Tre forskningsinriktningar kan urskiljas inom institutionen nämligen: matvanor; andra vanors betydelse för hållbar utveckling; samt didaktik i skolämnen hem- och konsumentkunskap/slöjd. Forskningsråden FAS, FORMAS respektive Vetenskapsrådet har varit de viktigaste finansierarna för institutionens forskning under 2006.

Under år 2006 har några nya forskningsprojekt inletts. Ett exempel på projekt är: Kommunikation och lärande för hållbara avloppssystem. Försök och effekter. Detta är ett ämnesövergripande samarbetsprojekt. Ett annat är: Hushållets metabolism. "Modelling the indirect environmental load of household purchase decisions and using the results to explore options for reductions and system effects."

Här kan även ges exempel på aktuella avhandlingsarbeten, ett exempel är: "Matvanor och Klimatförändringar." Utgångspunkten i avhandlingsarbetet är att utifrån ett hushållsvetenskapligt perspektiv med fokus på hållbar utveckling studera ungdomars matval och medvetenhet och vad detta har för inverkan på klimatet.

Ett annat exempel är: ”Hem- och konsumentkunskap ur ett genusperspektiv.

Ett tredje exempel är ”Flaskhalsar för användningen av ekologiska livsmedel i

storhushåll ur ett organisationsteoretiskt perspektiv.” I denna avhandling studeras hinder för införandet av ekologiska livsmedel i storhushåll med utgångspunkt från ett organisationsteoretiskt perspektiv.

SAMVERKAN MED OMGIVANDE SAMHÄLLE

Utbildningsvetenskapliga fakulteten har sedan flera decennier tillbaka en lång tradition av samverkan med omgivande samhälle. Denna har alltid skett med syftet att det omgivande samhällets intresser inom utbildning och lärande skall vara integrerade i utbildning och forskning.

Marknadsföring

Medias uppmärksamhet under 2006 har till stor del varit riktad mot fakultetens flytt från Mölndal till centrala Göteborg. Detta har också gjort att en verksamhet har syns på ett annat sätt än förut. Mycket arbete har lagts ner inför invigningen av fakultetens nya hus - Pedagoggen. En arbetsgrupp med två representanter från fakulteten, en från Göteborgs universitet centralt, samt två personer från Higab har varit ansvariga för invigningen. Delvis var också Göteborgs stads informationsdirektör med i arbetet. En informatör anställdes vid fakulteten för direkt arbete med invigningen. Flytten och invigningen har fått ett eget kapital i denna verksamhetsberättelse.

Med hjälp av en reklambyrå har ett eget profilprogram för trycksaker m m för fakulteten tagits fram i samband med flytt och invigning. Hänsyn har tagits till universitetets grafiska profil och fakulteten fick som första fakultet använda sig av universitetets nya logotyp. Förutom en gemensam broschyr för hela fakulteten har institutionerna tagit fram egna broschyrer, som beskriver både forskning, utbildning och uppdragsverksamhet. I samband med invigningen utformades även en bilaga till Vårt Göteborg, som handlade om både

byggnader och verksamhet. Dessutom har filmer om byggandet av Pedagoggen, bildspel, foton, faktablad, informationsmaterial och posters tagits fram inför invigningen. Dagspress, TV och fackpress har bevakat flytten och invigningen och många intervjuer har gjorts med ledande personer inom fakulteten. Pedagoggens läge mitt i hjärtat av Göteborg har gjort att många är intresserade av att hyra lokaler inom Pedagogens tre hus. Många studiebesök har gjorts för att bese lokalerna.

Konferenser

Några större konferenser under 2006 kan nämnas, såsom ”Matematiken och Matematikdidaktiken i lärarutbildningen” som arrangerades i samarbete med andra universitet. ”IT och lärarutbildning i förändring: Förutsättningar, visioner och realiteter” var ett samarbete med Nätverket för IT i lärarutbildning Väst, IT-universitetet och KK-stiftelsen. I samband med firandet av ”Pedagogik 50 år” genomfördes en professorskonferens för professorer i pedagogik från hela Sverige. Konferensen ”Att dela hela tiden” vände sig till forskare med arbetsvetenskaplig inriktning i ett mångvetenskapligt perspektiv samt till organisationer och intresserad allmänhet. Institutionen för arbetsvetenskap har även arrangerat konferenser om den äldre arbetskraften med deltagande från flera företag och fackliga organisationer.

Uppdragsutbildningar m m

Uppdragsutbildningarna vid institutionen för pedagogik och didaktik är omfattande. Efterfrågan är störst från den offentliga

sektorn, såsom kommuner, Försäkringskassan och Myndigheten för skolutveckling. En massiv marknadsföring har skett i samband med flytten och invigningen, vilket nu börjar ge resultat. Exempel på uppdragsutbildningar är ”Kunskapssyn och bedömning med olika inriktningar, såsom naturorienterade ämnen, problemlösning, slöjd, hem- och konsumentkunskap”. ”Kvalitetsarbete i förskolan och Pedagogik” med inriktning mot ett reflekterande förhållningssätt är en annan större uppdragsutbildning. Efterfrågade är också utbildningar inom Lär- och skrivutveckling, Matematik, Konflikthantering samt Specialpedagogik.

Institutionen för arbetsvetenskap har under 2006 samarbetat med Sensus studieförbund och Vuxenutbildningen i Mölndal vid genomförandet av KY-utbildningarna Projektkoordinator och Internationell Projektkoordinator samt EU-projektsamordnare.

Andra aktiviteter, nätverk m m

Andra gemensamma aktiviteter som fakulteten har medverkat i är bl a Universitetets vecka, Vetenskapsfestivalen och mässan Kunskap & Framtid. Direkt efter invigningen av Pedagogen startade också en seminarierie/ öppna föreläsningar för allmänheten, där forskare och lärare från samtliga institutioner deltog. Några exempel därifrån kan nämnas, såsom ”Berättandets magi”, ”Äta för miljöns skull”, ”Äta för hälsans skull”, ”Äta för njutningens skull”, ”Konflikter – har du råkat ut för detta?”, ”Nils Holgersson 100 år”.

Inom institutionen för pedagogik och didaktik finns också flera Kollegier som

bedriver seminarieverksamhet och som är öppna för alla intresserade. Barnpedagogiska kollegiet, Kollegiet Könsperspektiv i pedagogik, Specialpedagogiskt kollegium är ett par exempel.

Institutionen för pedagogik och didaktik stod som värd för en frukost med Marknadsföreningen i Göteborg (MIG) i oktober. Ca 230 personer från näringslivet kom och fick information om vad institutionen kan erbjuda i form av externa uppdrag och samverkan.

Disputationerna är vanligtvis välbesökta och avhandlingarna uppmärksammas i allmänhet på något sätt i massmedia då de ämnen som behandlas ofta har ett betydande intresse för pedagogiskt yrkesverksamma och också för en bredare allmänhet.

Institutionernas deltagande i olika nätverk är stort. Det finns nätverk för forskningsmiljöer, uppdrag och samverkan, IT-utbildningar, organisationer, näringsliv m fl både på nationell och internationell nivå.

Organisation och webb

Sedan flera år tillbaka finns en informationskommitté inom fakulteten, med representanter från institutioner och från fakultetsnämnd samt med fakultetens informator. Institutionen för pedagogik och didaktik har en egen samverkansorganisation, som till övervägande del arbetar med uppdragsverksamhet och seminarier. En fakultetsgemensam organisation kring webbansvar och webbskribenter startades under året för att se över organisation och innehåll. Ett stort arbete har under året lagts ner på att uppdatera fakultetens webbsidor, men också för att anpassa dessa till universitetets nya webbstruktur.

DEN STATLIGA REKTORSUTBILDNINGEN

Göteborgs universitet har i en överenskommelse med Myndigheten för skolutveckling åtagit sig att anordna den statliga befattningsutbildningen för rektorer i västra Sverige. 2006 har präglats av stor oklarhet hur denna utbildning ska anordnas. En utredning har pågått av hur den framtida befattningsutbildningen ska gestaltas och vem som ska bli huvudman.

Rektorsutbildningen vänder sig till nyutnämnda rektorer inom samtliga skolformer samt till förskolechefer. Upptagningsområdet är Västra Götaland samt norra Halland vilket motsvarar ca 80 kommuner och kommundelar. Under 2006 har i genomsnitt 302 rektorer deltagit i utbildningen, som förutom internatveckor och handledning enskilt och i grupp, består av arbetsuppgifter för deltagarna vilka de dokumenterar i digitala portfolios i konferenssystemet Learnloop. I utbildningen är 12 utbildare engagerade på hel- eller deltid och de har olika erfarenhetsbakgrund; rektorer, beteendevetare och forskare.

Internationella kontakter har skett genom deltagande i europeiska konferenser och genom två olika EU-projekt. I det ena fallet var Göteborg samordnare i ett Arion

projekt där 18 rektorer från hela Europa besökte och studerade olika aspekter av ledarutbildningar, främst skolledarutbildningar i Göteborg. I det andra fallet var Göteborgs universitet samarbetspartner i ett projekt kallat SALT (School Action Learning Teams). Kursen hölls i Slovenien med kursledare från rektorsutbildningen vid Göteborgs universitet. Rektorsutbildningen har också medverkat vid utställningar och med föredragningar i samband med Nordisk skolledarmässa och Attraktiv skola.

För att försöka verka som en lärande organisation har internt kvalitetsarbete skett i olika former under året. Förutom gemensamma träffar med alla utbildarna då aktuella teman behandlas och planering görs har utbildarna även arbetat i projektgrupper för att utveckla utbildningens innehåll i ett antal kunskapsområden. Vidare har utbildarna ansvarat för handledning av varandra för att på detta sätt lyfta upp frågor som har med utbildarrollen att göra.

INTERNATIONALISERING

Vid fakulteten finns ett särskilt internationaliseringssekretariat bemannat med en koordinator och en administratör Fakultetens nuvarande internationaliseringspolicy antogs av fakultetsnämnden i juni 2002. Omsatt i praktisk verksamhet omfattar internationaliseringsarbetet såväl skapandet av förutsättningar för och genomförandet av lärar-, student- och forskarutbyten, som fortlöpande information om verksamheten, samt uppföljning, återföring och utvärdering av genomförda aktiviteter.

Två speciella faktorer har särskilt påverkat internationaliseringsarbetet under 2006, nämligen Pedagogens flytt från Mölndal till centrala Göteborg, samt det intensiva arbetet med Bolognaimplementeringen och den nya högskolereformen.

Kurser på engelska

Arbetet med att ta fram kursplaner på engelska och att erbjuda kurser på engelska har fortsatt under 2006. Detta arbete, som även delvis skett i samarbete med andra fakulteter och institutioner vid Göteborgs universitet, har inneburit att antalet kurser på engelska successivt ökat under perioden. Nya kurser, erbjudna som fristående kurser vid institutionen för pedagogik och didaktik under 2006 är 'Contemporary Adult Education'; 'The Swedish School System in a Comparative Perspective' och 'Inclusive Education: Visions and Realities'. Sammanlagt finns nu kursplaner för fler än tio kurser på engelska på grundutbildningsnivån vid fakultetens institutioner. Under 2006 pågick även arbetet med att ta fram engelska kurser och program på masters-nivå i ljuset av den pågående Bolognaimplementeringen. Ilse Hakvoort, institutionen för pedagogik och didaktik tilldelades universitets-centrala medel för ut-

veckling av kurs på avancerad nivå i konflikthantering bland barn i skolor och förskolor. Bidrag till resor i samband med utveckling av European Masters in Early Childhood Education & Care tilldelades Maelis Karlsson Lohmander och Ingrid Pramling, institutionen för pedagogik och didaktik.

Studentutbyten

Inkommande NORDPLUS-studenter från Norge, Island och Finland har under 2006 följt delar av det ordinarie kursutbudet vid fakulteten, medan studenter från bl a Tyskland, Österrike, England, Spanien, Uruguay, Brasilien och Japan deltagit i kurser på engelska. Antalet internationella studenter som studerade vid fakultetens kurser uppgick under året till ca 75. Antalet utresande studenter inom avtal eller stipendieprogram uppgick till ca 20. Många studenter ordnar själva sina utlandsstudier (populära resmål är Australien, New Zealand och USA) och faller härigenom utanför statistiken. Institutionen för pedagogik och didaktik delade under året ut fyra MFS-stipendier (Minor Field Studies) till lärarstudenter för resor och studier i Tanzania och Sydafrika. Institutionen erhöll vid årets medelsansökan ytterligare sex stipendier för utdelning 2007.

Lärarytbyten

Under 2006 har lärarytbyten inom ramen för avtal skett med institutioner i Tyskland, Malta, Spanien, Brasilien, Ghana, Sydafrika och Uruguay. Sju lärare har rest ut medan fakulteten tagit emot fem gästlärare. Institutionen för mat, hälsa, miljö (MHM) fortsätter sitt framgångsrika samarbete med Ghana inom ramen för Linnaeus/Palme-programmet. I sex år har lärare från Department of Vocational and Technical Education (VOTEC), University

of Cape Coast (UCC), Ghana och MHM bytt arbetsplatser i tre veckor. Lärarutbytet fortsätter även nästa år. Från MHM:s sida har det handlat om att ge kurser i ledarskap inom catering, konsumentkunskap, livsmedelshygien, textila tekniker och kvalitativa forskningsmetoder. Lärare från VOTEC har undervisat i afrikanska hantverk: tie-dye, batik och bead-work, ularsnutrition, matkultur och familjekunskap. Institutionen för mat, hälsa och miljö samt institutionen för pedagogik och didaktik har under året beviljats medel för fortsatta lärar- och studentutbyten med University of Cape Coast, Ghana och Nelson Mandela Metropolitan University, Sydafrika inom ramen för L/P-programmet. MHM har även erhållit centrala universitets medel för utvecklandet av ett samarbete med ett universitet i Dehli, Indien, med huvudinriktning mot utbildningar inom hotell, restaurang och gastronomi.

ICON-registret

ICON står för international CONtacts och är ett nyinrättat dataregister som skall täcka alla internationella kontakter vid Göteborgs universitet. Tanken är att iCON skall vara ett verktyg för institutionerna att hantera sina internationella kontakter. ICON-ansvarig vid fakulteten är Ulrika Agby.

Information

Fakultetens internationaliseringssektariat har under året informerat via universitetets centrala nyhetsbrev, UFN-Aktuellt, fakultetens webbsidor, samt direktmail till all fakultetspersonal.

Bolognaprocessen

Under 2006 har arbetet med Bolognaimplementeringen intensifierats på alla nivåer inom fakulteten. Ett växande samarbete mellan universitetets fakulteter och institutioner i Bologna-arbetet har också kunnat konstateras. Fakulteten har deltagit aktivt i olika referens- och arbetsgrupper, såsom den centrala Bolognareferensgruppen, samt arbetsgrupperna för regelfrågor, examensfrågor, lärandemål-betyg och moduler, ökad rörlighet, samt språkfrågor. Under 2006 har den pågående Bolognaimplementeringen tagit många medarbetares tid och energier i anspråk. Kurser har nivåbestämts och poängsatts, lärandemål definierats, gamla kursplaner reviderats och nya kurser på framför allt den avancerade nivån tillskapats. Bologna-arbetet kan under detta året sägas främst ha varit riktat 'inåt' mot den egna organisationen, mot den nya högskoleförordningen. Att det rört sig om en reform ägnad att utöka samarbetet mellan universitet och länder i hela Europa, inklusive student- och lärarrörligheten i Europa, har många gånger varit svårt att komma ihåg. Men det rör sig i allra högsta grad om ett internationaliseringsarbete, måhända i nuläget lite dolt och indirekt, men inom några år med kraftigt ökade möjligheter för student- och lärarutbyten som bör kunna bidra till fördjupad kunskap om och förståelse för viktiga globala sammanhang och problem, liksom till ökat samarbete inom forskning och forskarutbildning

KVALITETSARBETE

Grundläggande för kvalitetsarbetet vid *Institutionen för pedagogik och didaktik* är Göteborgs universitets kvalitetssystem liksom Utbildningsvetenskapliga fakultetsnämndens kvalitetssystem. En policy för institutionens kvalitetsarbete är att detta ska integreras i all verksamhet. Integrering i verksamheten förutsätter allas delaktighet. Genom integrering i det dagliga arbetet blir kvalitetsarbetet ett förhållningssätt – inte något pålagt utifrån. Institutionen strävar efter att befärma framväxten av en sådan integrerad kvalitetskultur som i sin tur kan påverka arbetsmiljö och trivsel för alla medarbetare och studenter.

Det finns fortfarande behov av att utveckla nya arenor för samverkan mellan grundutbildning, forskning och uppdragsutbildning och framöver också med institutionens forskarutbildning. Institutionens ledningsgrupp och ställföreträdande prefekter arbetar systematisk med detta.

Det strategiska arbetet för perioden 2004 – 2006 har under året avslutats. Kvalitetsåtgärder har genomförts inom flera områden: forskningsanknytning, studentinflytande, utveckling av virtuella under

visningsmiljöer, multimodala examinationsformer, kursvärderingar m m. Ett 10-tal undervisningsprojekt har redovisats i serien Interna Rapporter och några av dessa har dessutom föredragits vid Högskoleverkets Kvalitetskonferens i Stockholm i april.

Institutionen för arbetsvetenskap
Högskoleverkets tidigare utvärdering av institutionen har legat till grund för fortsatt kvalitetsarbete.

Institutionen för mat, hälsa och miljö har en kvalitetsutvecklingsgrupp vars uppgift har varit att genomföra kontinuerlig verksamhetsvärdering.

Forskarutbildningarna. Ett väsentligt verktyg för kvalitetssäkringen i forskarutbildningarna är det sätt på vilket doktoranderna antas, introduceras till utbildningen och följs upp under utbildningens gång. Under ett par decennier har en modell utvecklats där en grupp doktorander (c:a 10) antas samtidigt och gemensamt genomgår introduktionskurs under första terminen. Detta bidrar till att ge de nyantagna ett sammanhang och en identitet som doktorander.

JÄMSTÄLLDHET, JÄMLIKHET OCH MÅNGFALD

Fakultetens kommitté för jämställdhet, jämlikhet och mångfald kallas också för Likabehandlingskommittén. Kommittén har regelbundet rapporterat till fakultetsnämnden om aktuella frågor inom sitt ansvarsområde. Fakultetsnämnden har under året reviderat handlingsplanen mot diskriminering och trakasserier.

Kommitténs arbete har i huvudsak ägnats åt att utbilda personer med ledningsfunktioner i genuskunskap och jämställdhetsfrågor samt att utreda kompetensutveckling vad gäller jämställdhetsaspekter och genusperspektiv för undervisande personal. Detta har skett genom ett projekt kallat *Jämställdhet inifrån*, som Institutionen för arbetsvetenskap tidigare har genomfört externt. ”Syftet med projektet är att skapa kvalitativ förändring byggd på medvetenhet och kunskap om genusordningens reproducerande och stabiliserande mönster. Vidare att problematisera kortsiktiga förbättringsåtgärder samt att lyfta frågorna från enskilda kvinnor och män till strukturella maktrelationer.” Utbildningen beslutades i första hand att riktas till ledningspersonal på sammanlagt 25 personer. Projektet kommer att avslutas under 2007.

Likabehandlingskommittén har under hösten 2006 granskat löneutvecklingen ur ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv. Lönen för professorer, lektorer, adjunkter, administrativ och teknisk personal har jämförts mellan år 2002 och 2006. Bland professorer och lektorer har männen fortfarande en något högre lönenivå. För

adjunkter och administrativ personal är förhållandet det motsatta. Minnivån är dock lika för både kvinnor och män. Någon professor och lektor har däremot en mycket högre lönenivå vilket påverkar det totala utfallet.

Kommittén har under året också uppdragits att lämna remissvar på Slutbetänkandet Integrationens svarta bok – Agenda för jämlikhet och social sammanhållning (SOU 2006:79).

Kollegiet Könsperspektiv i Pedagogiken vid institutionen för pedagogik och didaktik har arbetat med att uppmärksamma forskningsresultat och utvecklingsarbeten med innehåll som rör jämställdhet och likabehandlingsfrågor. Studierektorer och prefekter med ansvar för grundutbildning och forskarutbildning har granskat litteratur och kursuppläggningsmed hänsyn till bl a genus, etnicitet och sexuellt likaberättigande.

Tillgänglighetsperspektivet har beaktats vid fakultetens nya och ombyggda hus. Taktill skyltning (upphöjda punkter för blinda och synskadade), kontrastverkan i färger vid dörrar och på trappor, ramper och ledstråk m m har verkställts. Arbetet har skett i samverkan mellan fakulteten och fastighetsavdelningen vid Göteborgs universitet.

PERSONAL

Vid utbildningsvetenskapliga fakulteten fanns vid årets slut 430 anställda. Av dem är ca två tredjedelar fast anställda och övriga har tidsbegränsade anställningar i någon form. Kvinnorna är i majoritet i alla kategorier utom vad gäller professorer och teknisk personal. Över hälften av fakultetens anställda kommer under en 10-årsperiod att fylla 65 år. Det innebär att fakulteten nu går in i en starkt växande generationsväxlingsfas. Flera har under året beviljats delpension och fakulteten ser positivt på det gemensamma delpensionsavtalet vid GU. Arbete pågår med att ta fram en delpensionspolicy för fakulteten.

Inom utbildningsvetenskapliga fakulteten har under ett antal år åldersstruktur och könsfördelning diskuterats kopplat till den strategiska rekryteringen. Ett mål har varit att öka andelen forskarutbildade. Under perioden 2004-2006 har framförallt institutionen för pedagogik och didaktik, som utgör ca 75 procent av fakulteten, arbetat intensivt med kompetensutveckling av redan befintlig personal. Medel avsattes för docent- och professorsmeritering, färdigställandestöd för redan antagna i forskarutbildning samt för C- och D-uppsatser.

Resultatet av detta arbete börjar nu mer påtagligt att synas. Under året har andelen lektorer ökat med drygt 8 procent. Andelen kvinnliga lektorer har under samma period ökat med ungefär lika mycket. Fyra nya docenter har antagits. Vid fakulteten finns fyra forskarassistenttjänster inrättade av Vetenskapsrådet.

Målet för den kommande perioden är att undervisande personal uppnår en utbildningsnivå motsvarande minst magisternivå och att andelen disputerade fortsatt ökar. För att nå målen är det nödvändigt att ge fortsatta medel till kompetensutvecklingsinsatser likt de satsningar som gjorts under innevarande period. Fortsatt meritering efter doktorsavhandling blir också en viktig fråga för fakulteten då 86 procent av fakultetens professorer går i ålderspension inom 10 år. Att ge utrymme för att skapa återväxt inom den gruppen måste prioriteras.

En ökad effektivitet bland den teknisk/administrativa personalen har medfört en minskning, som innebär att verksamheten nu nått maximalt resursutnyttjande, och ny annan efterfrågad kompetens kan komma att behöva rekryteras under det närmsta året.

Institutionen för pedagogik och didaktik har verksamhet med högt beroende av lärarutbildningsuppdrag, som de inte själva styr över. Osäkerheten är stor kring både omfattning och hur uppdragen kommer att se ut långsiktigt. Detta har inneburit svårigheter att rekrytera långsiktigt och har också lett till många tidsbegränsat anställda. Behov finns av att växla över i mer aktiv rekrytering med långsiktiga förtecken. Görs ingen återrekrytering halveras institutionen inom ca 10 år.

SYSTEMATISKT ARBETSMILJÖARBETE

Handlingsplanen för det systematiska arbetsmiljöarbetet inom fakultetens arbetsområde ger styrning i arbetet. Dessutom ges anvisningar för genomförande av arbetsmiljöronder, egenkontroll, introduktion av nyanställda m m. Övergripande frågor behandlas i lokala arbetsmiljökommittén. Behov av insatser utöver vad som krävs i det löpande arbetet inom institutioner och enheter förs upp i fakultetsnämnden för beslut och riktlinjer för åtgärder. Huvudarbetsmiljöombuden samlar arbetsmiljöombuden regelbundet under året för information, diskussioner samt utbildningsinsatser. Arbetsmiljöronder genomförs planenligt.

Arbetsmiljöronder genomförs minst en gång per år. Protokoll förs och uppföljning sker av att brister har åtgärdats. Det finns även en för fakulteten gemensam Beredningsplan för krishantering respektive Brandföreskrifter. Institutionerna utarbetar även egna handlingsplaner. I dekanbeslut fördelas uppgifter enligt rektors uppgiftsfördelning till prefekterna vid institutionerna, samt till chef/föreståndare för övriga enheter. Vidarefördelning får i särskilda fall ske.

Riskbedömning

Riskbedömning görs vid arbetsmiljöronder och medarbetarsamtal. Det finns skriftliga instruktioner för bland annat laborationssalar.

Anställda, arbetsmiljöombud och studenter medverkar

I och med flytten till Göteborg under sommaren 2006 har de nya arbetsplatserna arbetsmiljösäkrats i så stor grad som varit möjligt. Nära samarbete för att åtgärda brister har därvid skett mellan

fakultet, huvudarbetsmiljöombuden, arbetsmiljöombuden respektive universitetets fastighetsavdelning och hyresvärden Higab. Regelbundna så kallade flyttmöten har hållits 16 gånger med representanter för samtliga berörda. Vissa frågor har hanterats i fakultetens lokalkommitté respektive inom lokala arbetsmiljökommittén.

Huvudarbetsmiljöombuden har deltagit i en tredagars utbildning "Stressen, vad gör vi åt den?". Arbetsmiljöombuden har deltagit i en halvdags utbildning kring psykosocialt arbete.

Utveckling av tillbud och arbetsskador

Följer i stort sett tidigare tendens. Skador har inträffat i samband med arbete i trä- respektive metallverkstad vid MHM. Detta har medfört att studenter ej skall använda maskiner med uppdagade brister. Uppmaning har skett om att brister skall åtgärdas, vilket gjorts genom nyinvestering i maskiner. Halkskador i undervisning har inträffat liksom till och från arbetet.

Idrottsundervisningens praktiska delar att ej kunnat flyttas till Göteborg utan har under året varit kvar inom Pedagogen i Mölndal. Detta har inneburit stora olägenheter både för lärare och studenter.

Arbetsmiljöbarometern 2005

De särskilda delanalyser som gjorts gällande delar av institutioner har behandlats inom respektive institution och mellan prefekt och berörda chefer. Olle Persson, psykologiska institutionen, har på dekanens uppdrag genomfört särskilda analyser vilkas resultat dekanen vidarebefordrat till berörda chefer.

Lokala arbetsmiljökommittén

Stort utrymme har ägnats flytten till Göteborg. Efter att samtlig verksamhet installerats gjorde huvudarbetsmiljöombuden en längre lista över saker som måste åtgärdas. Detta har genomförts

genom beslut av ovan nämnda flyttgrupp, genom lokalkommittén samt inom respektive institution. Vid årets slut har de flesta och framförallt de allvarligaste bristerna åtgärdats. Arbetet fullföljs under 2007.

MILJÖ OCH HÅLLBAR UTVECKLING

Fakulteten miljöcertifierades i slutet av året enligt ISO 14001:2004, EMAS. I revisionsrapporten framhölls personalens engagemang i miljöfrågor, fakultetens kreativa handlingsplan där den egna produkten, dvs. forskning och utbildning, har en framträdande roll och också det interna miljöarbetet med bl. a. kemikalie- och avfallshantering som fick bra betyg.

Fakultetens miljöarbete under årets första månader resulterade i förslag på energi- besparande åtgärder: en inventeringsstart gällande inslag av miljö och hållbar utveckling i forskning och utbildning samt idéer till en källsorteringskampanj riktad mot fakultetens studenter.

Flytten till Göteborg under sommaren och planeringen inför denna tog emellertid fokus från miljöarbetet då stora personella resurser krävdes. De årliga miljörevisionerna har skjutits upp till i början av 2007. I samband med flytten har källsorteringen setts över och utvecklats. Ett stort antal källsorteringsskåp har placerats ut på alla våningsplan som komplement till övriga

källsorteringsmöbler. Komprimatorer för brännbart avfall och kylda skåp för biologiskt avfall har installerats i avfallsrummen. Volymen på det brännbara avfallet har minskat avsevärt vilket påverkar miljön positivt dvs att hämtning med bil sker mera sällan. Inköp av miljömärkta varor vad gäller allt kontorsmateriel och lokalvårdsprodukter har ökat då inköpen görs för hela fakulteten av en person på Serviceenheten.

Resultatet av Trafikkontorets resvaneundersökning gjord på Pedagogen i Mölndal 2005 visade att många anställda tänkte byta färdmedel efter flytten till Göteborg. Detta betyder att många bilister nu reser kollektivt och att fler anställda har fått möjlighet att börja cykla eller gå till arbetet vilket haft en positiv påverkan på miljön. En uppföljning av resvaneundersökningen kommer att ske under 2007.

FLYTTE FRÅN MÖLNDAL TILL GÖTEBORG

Efter 31 år i lantlig miljö i Mölndal, flyttade Pedagoggen till centrala Göteborg sommaren 2006. Institutionen för mat, hälsa och miljö (MHM), före detta institutionen för hushållsvetenskap (IHu), hade tre år tidigare, dvs 2003, lämnat lokalerna på Birger Jarlsgatan i Göteborg för ett tidsbegränsat boende på Pedagoggen.

Verksamheten skulle flytta till mindre lokaler (3x 10000 m²), och särskilt förrådsytorna skulle bli väsentligt mindre på Pedagoggen i Göteborg. Att flytta verksamhet som upptar bortemot 40 000 kvadratmeter som under 30 års tid samlat och bevarat allt som en gång skulle kunna komma till användning, krävde utomordentligt god planering och stora arbetsinsatser.

”Pedagogens flytt från Mölndal in till centrum krävde minst 400 lastbilslaster med flyttgodis, liksom cirka 11 500 flyttkartonger och över 70 000 flyttetiketter. 20 ton metallskrot och cirka fem ton elektronikskrot gick till återvinning och om man hade staplat allt pappersavfall i en trave hade samlingen blivit cirka en mil hög”. Så beskrev Peter Edwardsson, ”Pedagogens flyttgeneral”, som räknat ut hur mycket som flyttats när Pedagoggen kom in till Göteborg, för GU-Journalen.

Flyttplaneringen startar

Redan under år 2004 påbörjades flyttarbetet, bland annat genom att städa och rensa i arkiv och förråd. Arkivarbetet genomfördes så väl under Britt Tellows ledning, att utbildningsvetenskap som enda fakultetsområde vid Göteborgs universitet fick lovord av universitetets arkivarie.

Det inledande städnings- och röjningsarbetet av alla förråd gav sommarjobb åt ett drygt 10-tal gymnasieungdomar under ett par sommarferier. Många containrar

kom att fyllas med allt som skulle transporteras till ”slutförvaring”. Just förråden utgjorde en särskild problematik. I Mölndal disponerade fakulteten över 1000 m² förrådsyta, som efter flytten skulle komma att ”krympas” till en avsevärt mycket mindre yta. Inom fakultetens verksamheter fanns många med praktisk inriktning såsom musik, bild- och form samt yrkespedagogiska inslag, vilka under åren i Mölndal, men även åren dessförinnan, samlat på sig ”imponerande” mängder materiel. Extrapersonal anlätades för att inventera och ta hand om alla uppstoppade fåglar, mätkolvar, rundkolvar, dropprattar, snäckor, stenar och allt annat som kan tillhöra biologin, kemin, fysiken och tekniken.

Flyttplaneringen startade officiellt i mars 2005. Då bildades en flyttledningsgrupp som i början bestod av nio personer. Varje arbetsenhet utsåg flyttansvariga som skulle genomföra enhetens flyttplanering och utföra mycket av det praktiska arbetet. Vid institutionen för hushållsvetenskap (senare inst. för mat, hälsa och miljö) gjorde man likaledes. Var och en i personalen fick dock ansvara för att packa sina egna tillhörigheter. Ett drygt 50-tal medarbetare involverades i det direkta flyttarbetet under varierande tidsperioder och i högst varierande omfattning. Övrig personal ägde under själva flyttperioden i juni och juli inte tillträde till vare sig den gamla arbetsplatsen i Mölndal eller den nya i centrala Göteborg.

Bara att flytta möblerna innebar ett väldigt pusslande

En viktig princip inför flytten var att möbler och annan utrustning i största möjliga utsträckning skulle återanvändas och en inventering gjordes. Standarden på möbelineinredningen i Mölndal var på det hela taget god. Dock beslutades att viss

nyanskaffning skulle ske till undervisningslokaler samt till de mest offentliga delarna av de tre nya husen.

Även om en del inventarier såldes, kom merparten att skänkas till skolor och till olika välgörenhetsorganisationer och en del hamnade på soptippen. Allt som skänktes dokumenterades i god ordning. En del av fakultetens möbler kom på så sätt att hamna på skolor, men även på sjukhus i Litauen och Ukraina genom försorg av Lions och Rotary. Sammanlagt ett 10-tal stora lastbilar fylldes med möbler, laboratorieutrustning och andra inventarier för ”utskeppning”.

En förutsättning för att den inhyrda personalen skulle kunna etikettera alla skrivbord, stolar, bokhyllor etc var att samtlig personal redan placerats in i de nya göteborgslokalerna. Detta var inte alltid ett helt avundsvärt arbete. Att i ett tidigt skede med ritningar som underlag placera in arbetsenheter och enskilda människor på den nya arbetsplatsen var nödvändigt av framförallt två skäl. För det första kunde man på detta vis undvika stora och utdragna diskussioner om var arbetsenheter och anställda lokalmässigt önskade få sin nya hemvist. Vissa ramvillkor förelåg dock. Institutionen för mat, hälsa och miljö (f d hushållsvetenskap) skulle placeras i det gamla latinläroverket, och enheten för ämnesdidaktik skulle placeras i direkt anslutning till undervisningslaboratorierna i det nybyggda husets översta våningsplan.

En återkommande fråga under planeringsprocessen var placeringen av personal i en- eller flerpersonersrum. Principer och kriterier för rumsfördelning måste därför tas fram i form av en lokalpolicy.

Att gå igenom, begrunda och städa bland böcker och kontorsmaterial, för att därefter packa ner vad som skall brukas framgent, tar sin tid. För att belysa med ett exempel: arbetet med att inventera samt packa ner och upp laboratorieutrustning, instrument etc inom ämnesdidaktiken (fysik, kemi, biologi samt teknik) motsvarande en års-

anställning. Det handlade om allt från kemikalier till uppstoppade fåglar. En tidigare anställd som gått i pension rekryterades för att utföra arbetet. Detta visade sig vara en god investering. Det som startade med att inventera och packa ner i kartonger, utmynnade i ett kvalificerat förbättringsarbete där all utrustning och förbrukningsmaterial, efter särskild märkning, lades in i ett datoriserat register. Genom bland annat detta nya system har det visat sig att de minskade förrådsutrymmena på Pedagoggen i centrala Göteborg faktiskt kommer att räcker till.

Flyttlassen drar igång

Vid tidpunkten för det första flyttlassets start hade merparten av all personal gått på en 6 till 7 veckor lång semester. De personliga tillhörigheterna var nedpackade, och datorer och samtliga möbler var adresserade.

Det första flyttlasset lämnade Pedagogens i Mölndal huvudentré den 20 juni 2006 och det sista körde därifrån fem veckor senare. Tre flyttföretag hade upphandlas för detta stora uppdrag. Dels fanns det inte någon enskild flyttfirma som kunde åta sig en så stor uppgift, dels innebar det en ”risk-spridning” genom att anlita flera företag. De anlidade flyttfirmorna skall ha en eloge för ett utomordentligt väl utfört arbete i bästa samförståndsanda. Logistiken för flyttningen var väl genomtänkt, och detta planeringsarbete genomfördes i samverkan mellan fakultetens personal och flyttföretagen. Betydelsen av bra samarbete med flyttfirmorna kan inte nog understyrkas.

Vaktbolag anlidades för att bevaka entréer och för att genomföra ronderingar inne i husen. Ett återkommande problem för såväl bevakningspersonal som övriga involverade i flyttarbetet var de nyinstallerade larmen som mer eller mindre ständigt aktiverades. Trots detta tog sig oinbjudna gäster sig in i byggnaderna.

Efter en osedvanligt lång och varm sommar återvände så personalen i mitten av augusti. Möblerna stod på plats. Datorn var installerad av utbildningsvetenskaps

dataservice. Det var bara för var och en att packa upp sina personliga tillhörigheter och njuta av de nya lokalerna och den in-

bjudande omgivningen. Därefter kom invigningen av husen den 1 september.

EKONOMI

Det slutliga resultatet i bokslutet blev ett överskott på 2 mkr. Tilldelning för medverkan inom lärarprogrammet blev även i år betydligt större än vad uppdraget var. Ytterligare ersättning vid avräkningen blev 7,2 mkr till nämndområdet.

Det ordinarie uppdraget inom grundutbildningen och nätuniversitetet uppfylldes inte. Tilldelningen var baserad på 91 procent och prestationsgraden blev 78 procent. Anledningen till att prestationsgraden sjunker beror på att tilldelningen är beräknad utifrån historiska data då lärarutbildningsanslaget gick via fakulteten (UFN) i stället för det särskilda organet för lärarutbildning, UFL. I det ordinarie uppdraget ingår stor del fristående kurser, vilket drar ner prestationsgraden.

Fakulteten disponerar i dag ett eget kapital om 38 mkr. Åldersstrukturen inom fakulteten är hög, en stor del av de anställda går inom några år i pension. Det egna kapitalet är planerat att bli användas för insatser i samband med generationsväxling och andra strategiska satsningar.

Fakulteten har under året genomfört flytten från Mölndal till Göteborg. Fakultetens hyreskostnader, driftkostnader och avskrivningskostnader kommer att öka i Göteborg.

Forskningsverksamhetens omslutning är konstant inom utbildningsvetenskapliga fakulteten. Extern finansierad verksamhet i form av uppdrag eller bidrag uppgår totalt till 103,4 mkr för 2006, varav uppdrag 47,6 mkr och bidrag 55,8 mkr.

ARKIVFRÅGOR

Ett omfattande arbete har under de senaste tre åren utförts med att ordna och förteckna äldre arkiv. De många omorganisationerna av verksamheten fram till 1999 har gjort att förteckningsarbetet varit en grannlaga uppgift.

Fakulteten har under kortare perioder haft hjälp av tre arkivarier från Göteborgs universitets arkivprojekt. En arkivarie projektanställdes 2005. Denna anställning upphörde i mars 2006, då befattningshavaren erhöll annan tjänst.

I samband med flytten till Göteborg levererades 175 hyllmeter av det äldre arkivbeståndet till Landsarkivet i Göteborg (GLA). På fakulteten behålls kursdokumentation, då detta material har hög åter-sökningsfrekvens.

Det återstår att ordna och förteckna ett mycket omfattande äldre forsknings-

material. Ett material som därefter ska levereras till GLA för slutförvaring.

Inga av fakultetens handlingar arkiveras digitalt. Fakulteten avvaktar resultatet av arbetet med att utforma rutiner för digital arkivering, som pågår centralt vid Göteborgs universitet. Rutiner för att kontinuerligt ordna och förteckna handlingar har utarbetats under året.

Av Riksarkivet godkänd arkivlokal finns i Pedagogen, Hus A, f d Sociala huset.

Fakulteten har utsett tre representanter att delta i det av Göteborgs universitet påbörjade projektet "Projekt rörande hantering och arkivering av forskningshandlingar inom Göteborgs universitet", som beräknas vara klart sommaren 2007.

Fakulteten har en arkivsamordnare (20 procent av heltid) samt en arkivredogörare vid varje institution.

Utbildningsvetenskapliga fakultetsnämnden

SLUGs kommentarer kring 2006 års verksamhet

Det har varit ett spännande år på UFN. Flytten och därmed följande lokalfrågor har tagit stor del av energin och arbetet, kanske främst från studenterna. De nya lokalerna har inneburit en enorm skillnad för alla på Pedagoger, med nya problem och nya möjligheter.

Det centrala läget och de fina byggnaderna har blivit en klar förbättring. Fler vill vara här, på gott och ont. Arbetsmiljön för studenter har förbättrats och placeringen i stadskärnan har studieplatserna blivit mer tillgängliga, med stor påverkan på studenternas identitet. Något vi har diskuterat mycket är bibliotekets öppettider, och vi gläds åt att diskussionen har gett resultat – även om vi förstås skulle se ännu större möjligheter för studenter att utnyttja Pedagoger som sin arbetsplats.

Samtidigt har flytten medfört vissa nya problem, som förut inte var aktuella. Pedagoger drar till sig fler än de egna studenterna. Uthyrning av lokaler, trygghet på kvällstid, tillgång till personalens arbetsplatser med mera har förändrats och aktualiserats. Nya lokaler gör också att brukarna ställer högre krav.

Internationaliseringsfrågor är ständigt aktuella, och Bologna-frågorna har varit nödvändiga att hantera under året, på såväl institutions- som fakultetsnivå. Fakulteten är på rätt väg men fortfarande återstår mycket att göra, och som alltid önskar man att man hade haft längre tid på sig och kunnat göra arbetet mer noggrant och med fler perspektiv inblandade. Vi hoppas på att reformen ska innebära ett avstamp i att förbättra all utbildning inom fakulteten, med ny energi och nya målsättningar.

Det nya namnet på Institutionen för Hushållsvetenskap, sedermera Mat, hälsa och miljö blev en kamp då vi hellre hade sett kost som en del av namnet. Nämndens arbetsmetoder, att fatta ett sådant beslut på sittande möte utan närvarande studenter och utan förvarning förvånade och gjorde oss besvikna.

I övrigt uppskattar vi arbetet i nämnden och känner oss alltid välkomna som studenter. För att öka engagemanget tror vi dock att regelbundna utbildningsinsatser för de nya representanterna skulle öka engagemanget och kunskaperna.

Peter Abrahamsson
Lärarstudent
Vice ordförande SLUG
Studentrepresentant i
Utbildningsvetenskapliga
fakultetsnämnden

Sofia Karlsson
Kostekonomstudent
Ordförande SLUG
Ersättare för studentrepresentanterna i
Utbildningsvetenskapliga
fakultetsnämnden